

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان (پریس‌های شهر

اصفهان) به آموزش هنر با رویکرد تربیت هنری

حسین تحویلان^۱

چکیده: هدف از این پژوهش، ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی به آموزش هنر با رویکرد تربیت هنری است. از ۱۳۸۹ به این سو رویکرد آموزش هنر در مدارس ابتدایی به رویکرد تربیت هنری تغییر کرده است. با تکیه بر همین رویکرد، کتاب‌های راهنمای معلم تهیه شده است. در دانشگاه فرهنگیان نیز با رویکرد مذکور، ۵ واحد درسی به دانشجو معلمان رشته ابتدایی ارائه می‌شود. مسئله این است که آیا کیفیت و کمیت این ۵ واحد هنری، درک درست و مهارت‌های لازم را برای اجرای رویکرد تربیت هنری در دانشجویان فراهم می‌آورد؟

روش این پژوهش، توصیفی، پیمایشی و تحلیلی است. جامعه آماری پژوهش، ۲۴۰ نفر به عنوان نمونه از ۵۰۰ دانشجویان رشته ابتدایی کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مشغول به تحصیل در پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان شهر اصفهان است. این افراد به صورت اتفاقی انتخاب شدند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مهارت‌های هنری و باور به ارزش‌های آموزشی هنر، در مصاحبه شوندگان با اهداف رویکرد تربیت هنری در یک راستا نمی‌باشد.

مقدمه

هنر یکی از مواد مورد مطالعه دانش‌آموزان دوره ابتدایی است که در جدول درسی، هفته‌ای دو ساعت به آن اختصاص داده شده است. درس هنر می‌تواند با ایجاد فضایی آزاد، به تقویت حواس، استعدادها، خلاقیت و ظرفیت‌های نهفته هوش کودکان کمک کند تا بدین وسیله فطرت پاک کودکان به خوبی نمایان شود و خصلت‌های نیک و فضایل آنها را پرورش دهد. در حوزه هنر هر یک از انواع هوش در ارتباط با هوش‌های دیگر می‌توانند برای تولید و فهم آثار هنری استفاده

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

گودالیوس^۱ و اسپیرز^۲ (۱۳۹۰) در کتاب رویکردهای معاصر در آموزش هنر، سه رویکرد در آموزش هنر را معرفی می‌کنند که به این شرح است:

فرمالیست^۳ تئوری قرن هجدهم امانوئل کانت^۴ تحکیم کننده فلسفی و تبیین زیبا شناختی فرمالیسم می‌باشد. بر این اساس، عکس‌العمل در مقابل آثار هنری، چگونگی تفسیر هنر و نحوه قضاوت مردم بر هیچ مبنایی جز خود اثر صورت نمی‌پذیرد. رویکرد فرمالیسم خط، رنگ، شکل / فرم، بافت، فضا و ارزش را (تحت عنوان مبانی هنر) طرح می‌کند و به تعادل، تأکید، تناسب، حرکت، ریتم، تکرار، نمونه/ الگو، تضاد، تنوع (کثرت)، فردیت (وحدت) تحت عنوان اصول هنر توجه می‌کند (گودالیوس، ۱۳۹۰: ۲۰).

کودک محور: رویکرد کودک محور با نام ویکتور لوان فلد^۵ همراه است. از دیدگاه رویکرد کودک-محور، اساساً هنر عبارت است از توضیح و تبیین تغییرات کودک در پروسه رشد او. در این رویکرد به کودک به عنوان فردی نگاه می‌کنند که بیان هنری او بازتاب مکان زندگی و نحوه ارتباط وی با محیط خویش می‌باشد. کنترل و کاربرد مواد توسط کودک، نمایانگر بیانی خلاق از خود اوست (گودالیوس، ۱۳۹۰: ۲۶).

آموزش هنر بر مبنای -چهار مؤلفه: محصول هنری، تاریخ هنر، نقد هنری، زیباشناختی^۶: در اواسط دهه هشتاد ۱۹۸۰، هنگامی که پژوهشگران پی بردند که کودکان حقیقتاً می‌توانند از جهان هنری که توسط نقادان هنر حرفه‌ای، زیباشناسان، تاریخ‌شناسان هنر و هنرمندان ساخته و به نمایش در آمده است، آموزش ببینند. تحول اساسی دیگری در زمینه آموزش هنر (نظری و عملی) رخ داد. برنامه‌ریزی آموزشی به جای هنر بر کودک جا به جا گردید. مهرمحمدی (۱۳۸۳) در کتاب آموزش عمومی هنر اعتقاد به ۵ رویکرد در آموزش هنر دارند که عبارت است از: ۱- رویکرد سنتی ۲- رویکرد دیسپلین محور ۳- رویکرد تولید محور ۴- رویکرد پرورش منش‌های ممتاز فکری ۵- رویکرد معرفت زیبا شناختی. با توجه به توضیحات ذکر شده

1. Yvonne Gaudelius

2. Peg Speirs

3. Formalist

4. Immanuel Kant

5. Victor Lowenfeld

6. Discipline – Based Art Education (Dbae)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

رویکرد دیسپلین محور: مقایسه اهداف و ویژگی‌های تربیت هنری با رویکرد دیسپلین محور مشخص می‌کند این رویکرد نزدیکی فراوانی به تربیت هنری دارد. به همین علت این رویکرد را مورد بررسی بیشتری قرار می‌دهیم. «این اصطلاح برای نخستین بار در مقاله‌ای توسط گریر^۱ به کار گرفته شد که در سال ۱۹۸۴ به چاپ رسیده است (مهرمحمدی ۱۳۸۹: ۹۸). رویکرد دیسپلین محور در سایر کشورها نیز مورد توجه قرار گرفته است در ترکیه روش‌های رویکرد مذکور مورد اجرا قرار می‌گیرد برکین ترکان در پژوهشی به شیوه‌های اجرایی تلفیقی هنر در ترکیه اشاره می‌کند و نتایج اجرا را مورد بررسی قرار می‌دهد (ترکان^۲ و یاسار^۳، ۲۰۱۱). در کشور استرالیا آموزش هنر بخشی از برنامه درسی ملی جدید این کشور است. تدریس تلفیقی هنرهایی مانند رقص، تئاتر، رسانه‌ها، موسیقی و هنرهای تجسمی در درس ملی این کشور گنجانده شده است (لمون^۴، ۲۰۱۳).

چگونگی اجرایی رویکرد هنر دیسپلین محور در مدارس آمریکا موضوع پژوهش‌های زیادی بوده است، از جمله این پژوهش‌ها می‌توان به مقاله "هنر تلفیقی: آنچه که واقعا در کلاس‌های ابتدایی اتفاق می‌افتد؟" اشاره کرد. این مقاله به تفسیر جزئیات اجرای رویکرد هنر دیسپلین محور اشاره کرده و نتیجه می‌گیرد اجرای آموزش تلفیقی با هنر موجب اطمینان بخشی به دانش‌آموزان شده است (Lisa2013: 3).

رویکرد هنر دیسپلین محور در نگاه عمومی به هنر و درگیر شدن هنر با موضوعات اجتماعی و حیاتی زندگی، شیوه‌های نوینی از آموزش هنری را ایجاد می‌نمود. مفروضاتی را که رویکرد دیسپلینی محور بر آن‌ها استوار است، بدین شرح است:

۱. جریان رشد کودک، جریان یک سوپه و منحصرأ از درون به بیرون نیست. به حرکت بیرون به درون، یعنی رشد و یادگیری که منشأ و مبدأ بیرونی دارد، نیز باید هم زمان توجه شود. بدین ترتیب، رویکرد دیسپلین محور یادگیری هنر را صرفاً متکی به تدارک مواد و منابع برای استفاده دانش‌آموزان نمی‌داند، بلکه یادگیری را مستلزم تدارک آموزش حمایت کننده و مشوق نیز می‌داند.

-
1. Greer
 2. Turkcan
 3. Yasar
 4. Lemon

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

زیبایی شناسی: شاخه‌ای از فلسفه می‌باشد که شامل تئوری‌های گوناگون زیباشناختی یا وابسته به زیبایی می‌باشد و برای قضاوت هنر به ما یاری می‌رساند (گودالیوس، ۱۳۹۰: ۲۹).

تحولات آموزش هنر در مدارس ابتدایی ایران

نگاهی به تحولات آموزش هنر در مدارس ابتدایی ایران نشان می‌دهد، این درس تحولات زیادی را در حیطه سرفصل و ساعت تدریس پشت سر گذاشته است. در جدول شماره ۱ تغییرات سرفصل‌ها هنر نشان داده می‌شود.

جدول ۱- تغییرات سرفصل درس هنر از ۱۳۱۶ تا ۱۳۹۱

ردیف	سال	سرفصل‌ها
۱	۱۳۱۶	سرود، نقاشی و رسم، تعلیم خط
۲	۱۳۱۹	سرود، نقاشی و کاردستی یا تعلیم خط، رسم و نقاشی
۳	۱۳۲۸	سرود، نقاشی و کاردستی، خوش نویسی، مشق خط
۴	۱۳۴۲	هنر و کاردستی، سرود
۵	۱۳۴۵	هنر و کاردستی
۶	۱۳۵۸	هنر و تعلیم خط
۷	۱۳۷۳	نقاشی، کاردستی، خوشنویسی
۸	۱۳۹۱ تا کنون	نقاشی، کاردستی، تربیت شنوایی، قصه گویی، نمایش

با توجه به سرفصل‌های ۱۳۱۶ تا ۱۳۹۱ متوجه می‌شویم نقاشی در تمام زمان‌ها به عنوان یکی از دروس مورد استفاده قرار گرفته است. شاید به همین دلیل می‌باشد که دانش‌آموزان و دانشجویان، درس هنر را معادل نقاشی تعبیر می‌کنند. کاردستی رتبه دوم را و تنها در دو دوره نام آن حضور ندارد. خوشنویسی در رتبه سوم قرار می‌گیرد و سرود (موسیقی) در رتبه چهارم است. جدول شماره ۲ میزان زمان اختصاص داده شده به درس هنر در هفته را نشان می‌دهد^۱.

۱. اطلاعات جدول شماره ۱ و ۲ با الهام از اطلاعات درج شده در کتاب آموزش عمومی هنر چيستی چرایی چگونگی آقای مهرمحمدی (۱۳۸۳)، ارائه شده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

آموزش هنر تا حدود زیاد وفادار به رویکرد دیسیپلین محور باشد. البته بومی سازی این روش مد نظر بوده، با این وجود تعدادی از درس‌ها بیشتر به رویکرد کودک محور نزدیکی دارد. در طراحی و تدوین برنامه درسی هنر، هشت اصل مورد توجه قرار گرفته است. این اصول بدین شرح است:

- ۱- برخورداری درس هنر از جایگاه مستقل.
 - ۲- جامعیت محتوایی؛
 - ۳- انعطاف‌پذیری؛
 - ۴- کودک محوری؛
 - ۵- پرورش خلاقیت؛
 - ۶- تلفیق رشته‌های هنری؛
 - ۷- یادگیری مشارکتی؛
 - ۸- پویایی و استمرار
- (رادپور، و همکاران ۱۳۹۱: ۲۵).

در یک نگاه کلی رویکرد تربیت هنری، هنر را از مجموعه تولیدات کودک محور و یا تزئینی خارج می‌کند. آموزش مهارت‌های هنری ادامه پیدا می‌کند اما بجای رویکرد استقلالی به صورت تلفیقی اجرا می‌گردد، تلفیقی که بجز رشته‌های هنری به سایر دروس نیز گسترش پیدا می‌کند. در این روش هنر نیز از ابزارشناخت دانش‌آموز می‌باشد.

روش و جامعه آماری پژوهش

انتخاب نمونه‌ها بطور تصادفی در ترم اول سال ۱۳۹۴ انجام گردید. در این زمان مصاحبه‌هایی با ۲۴۰ نفر از ۵۰۰ دانشجوی رشته ابتدایی، در پردیس‌های شهر اصفهان شکل گرفت. در کنار گفتگو با افراد مذکور نمونه‌هایی از کارهای هنری آنها نیز بازدید و جمع‌آوری شد. دانشجو معلمان ذکر شده در دو گروه سنی و در دو دوره کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تحصیل می‌نمودند. بدین ترتیب در بین آنها آموزگاران شاغل و با تجربه تدریس در دوره ابتدایی وجود داشت.

پرسش‌هایی که از دانشجویان و آموزگاران در گفتگوی آزاد (مصاحبه) پرسیده می‌شد دو هدف اصلی را دنبال می‌نمود، نخست تجربه‌های هنری کسب شده در دوران تحصیل پرسش شوندگان که با عنوان خاطرات نام گذاری شده بود. پرسش‌های مطرح شده در این بخش عبارت بود از: شما از آموزش هنر خود به ویژه در دوره ابتدایی چه خاطره‌ای دارید؟ آیا از آموزش‌های هنری ابتدایی درسی را به یاد دارید؟ در چه نوع فعالیت هنری شرکت می‌کردید؟ آموزش هنر

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

تکراری دانش‌آموزان به پایان می‌رسید. بیش از هشتاد درصد پرسش شونده‌گان خاطره‌ای در رابطه با آموزش هنر نداشتند. بیشترین خاطرات بیان شده مربوط به کلاس‌های دوره راهنمایی و آموزش آزاد هنری مانند تئاتر، نقاشی و موسیقی می‌باشد. خاطرات دوران ابتدایی شامل ترسیم حیوان یا شیوه خاصی از ترسیم انسان یا اشیاء بود که در ذهن آنها باقی مانده بود. در عمل هم گاه از همین شیوه‌ها استفاده می‌نمودند. بیشترین خاطرات از معلم و روش تدریس هنر متعلق به دوره راهنمایی بود. تعدادی از دانشجویان نام معلم هنر دوره راهنمایی خود را به یاد می‌آوردند.

ارزیابی علاقه‌مندی عمومی به هنر در بین جامعه آماری پژوهش اندک می‌باشد. پرسش در مورد ثبت نام در کلاس‌های هنری و فوق برنامه اغلب با پاسخ منفی بیش از ۹۳ درصد مواجه می‌شد. اما حدود ۷ درصدی که پاسخ مثبت می‌دادند، کلاس‌های خوشنویسی، موسیقی، تئاتر و نقاشی را به ترتیب الویت نام می‌بردند. پرسش شونده‌گان آموزش تمامی هنرها را مفید نمی‌دانستند. آنها آموزش بعضی از هنرها به این دلیل که کاربرد مستقیمی در کار معلمی دارد را مفید می‌یافتند. حدود یک درصد از دانشجویان از عدم یادگیری هنر که به آن علاقه داشته‌اند و امکان آموزش نیافته‌اند ابراز تأسف می‌کردند.

در بازدید آثار هنری افراد مورد پرسش، میزان مهارت آنها در حد پایین ارزیابی می‌شود (تصاویر ۱،۲،۳) نقاشی‌های انجام شده از نظر کیفیت شباهت زیادی به آثار دانش‌آموزان ابتدایی و متوسطه اول دارد. این نقاشی‌ها نشان می‌داد بین باورهای هنری دانشجو معلمان و عمل کرد هنری آنها هم‌گرایی وجود داد. همچنان که موضوع درس هنر را برای همه مفید نمی‌یابند تلاشی برای بهبود یادگیری خود نیز به عمل نیآورده‌اند. آثار آنها همچنین به کمیت و کیفیت آموزش‌های هنری آموزش و پرورش اشاره می‌نماید. با وجودی که آموزش عمومی هنر (در دوره ابتدایی و راهنمایی) در گذشته تنها به دو رشته نقاشی و خوشنویسی معطوف می‌شده اما عملکرد آموزش هنر در حداقل یادگیری بوده و مهارت‌چندانی به همراه نداشته است. در مورد سایر هنرها مانند نمایش و سرود نمونه‌هایی مورد بازدید قرار گرفت و مشاهده شد توانایی‌ها نسبت به نقاشی کمتر است.

طبق اظهار نظر اکثریت پرسش شونده‌گان در دوره تحصیل برای درس هنر معلم تخصصی وجود نداشته است. غیر جدی بودن این درس به ویژه در سطح ارزشیابی، تکراری بودن

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تصویر شماره ۲

تصویر شماره ۳

دانشگاه فرهنگیان و آموزش هنر ویژه دانشجویان رشته ابتدایی

پس از روشن شدن رویکرد تربیت هنری و اهداف آموزش هنر در دوره ابتدایی، همچنین آگاهی از سطح مهارت‌های هنری دانشجو معلمان و باورهای آنها نسبت به آموزش هنر، به آخرین پرسش پژوهش می‌پردازیم که بسترهای آماده شده برای آموزش دانشجو معلمان رشته ابتدایی در بخش هنر می‌باشد.

مراکز تربیت معلم و در ادامه دانشگاه فرهنگیان به عنوان اصلی‌ترین نهاد عهده‌دار آموزش معلمان کشور بوده و می‌باشد. در حال حاضر دو گروه دانشجو در این دانشگاه حضور دارند. گروه اول که تجربه آموزش به دانش‌آموزان را دارند و معلم محسوب می‌شوند. این دانشجویان از نظر سنی اغلب بالای ۳۰ سال می‌باشند. گروه دوم دانشجویان با سنینی بین ۱۹ تا ۲۶ هستند که سابقه کار در آموزش و پرورش را ندارند. مراکز تربیت معلم با توجه به کمبود معلم و افزایش جمعیت در بین سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۵، دانشجویان را در مقطع کاردانی فارغ التحصیل می‌کردند تا امکان استفاده از توان کاری دانشجویان امکان پذیر شود. با گذشت چند سال از فعالیت این مراکز امکان ادامه تحصیل معلمان در مراکز تربیت معلم فراهم آمد و دوره کاردانی به کارشناسی برای اغلب رشته‌ها از جمله رشته ابتدایی تاسیس شد. جدول شماره ۳ مشخصات تعداد واحد و عنوان‌های دروس هنری که در اختیار دانشجویان رشته ابتدایی در دو مقطع کاردانی و کارشناسی قرار می‌گرفت را نشان می‌دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

جدول شماره ۴ - مشخصات عنوان‌های دروس هنری ابتدایی دوره کارشناسی

کد	عنوان واحد	تعداد واحد	ساعات در طول ترم	دوره تحصیلی
۳۳۱۱۲۷	مبانی آموزش هنر	۲	۳۲	کارشناسی
۳۳۱۱۲۸	کارگاه آموزش هنر ۱	۱	۴۸	کارشناسی
۳۳۱۱۲۹	کارگاه آموزش هنر ۲	۱	۴۸	کارشناسی
۳۳۱۱۳۰	کارگاه آموزش هنر ۳	۱	۴۸	کارشناسی

اضافه بر این ۵ واحد تخصصی هنر، این دانشجویان ۱ واحد کاربرد هنر در آموزش را نیز باید بگذرانند. محتوای درسی این واحدها با رویکرد تربیت هنری نزدیکی دارد. در مقدمه سرفصل درس مبانی آموزش هنر آمده است:

آموزش هنر فرصت لازم برای مواجهه کودکان با دنیایی که مملو از اطلاعات در قالب‌های مختلف و پیچیده بصری شکل‌ها، اندازه‌ها، رنگ‌ها، الگوها، ساختارها و بافت‌ها را فراهم می‌کند. توجه به "تربیت هنری" در آموزش دوره ابتدایی موجب می‌شود تا دانش‌آموزان توانایی استفاده از "حواس" خود را یاد بگیرند و بتوانند اطلاعات را از منابع محیط پیرامون خود با دقت انتخاب و آنها را بر اساس معیارهای معتبر مورد بررسی و استفاده قرار دهند. توانایی معلمان در خلق فرصت‌های یادگیری با بهره‌گیری از قدرت تخیل، تفکر، حواس دانش‌آموزان به آنان کمک خواهد کرد تا ضمن تقویت رشد عاطفی و ذهنی دانش‌آموزان، از زبان هنر به عنوان یکی از شیوه‌های برقراری ارتباط برای کمک به یادگیری آنان در موضوعات درسی مختلف استفاده کنند (سرفصل دروس دوره کارشناسی پیوسته آموزش ابتدایی، ۱۳۹۳: ۱۳۷). همچنین در مقدمه کارگاه‌های هنر سرفصل درس ۱، ۲ و ۳ مطرح شده است:

«آموزش هنر به معلم، توانایی آنان را در خلق فرصت‌های یادگیری در درون و بیرون از حوزه یادگیری هنر افزایش می‌دهد و به آنان کمک می‌کند تا مشکلات یادگیری دانش‌آموزان را با استفاده از ظرفیت هنر در آموزش موضوعات درسی مختلف برطرف نمایند. علاوه بر این خلق یک اثر هنری در رشته‌های مختلف به آنان این امکان را می‌دهد تا با ایده‌یابی، خلق ایده و ارزیابی اثر هنری تولید شده توانایی‌های هنری خود را شناسایی نموده و ضمن رشد و توسعه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

دانشجویان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان با شروع کار در آموزش و پرورش حداقل به مدت ۳۰ سال عهده دار پرورش دانش‌آموزان خواهند بود. آموزش‌هایی که در دانشگاه برای آنها تدارک دیده شده (جدول شماره ۴) پایه اصلی مهارت‌های هنری آنها را تشکیل می‌دهد. با توجه به تغییرات حاصل شده در شیوه‌های آموزش هنر در مدارس ابتدایی و حرکت به سمت رویکرد تربیت هنری، نیاز است به جزء تأمین آموزش‌های جاری در جهت ایجاد مهارت‌های هنری، نسبت به تغییر نگرش‌های هنری دانشجویان نیز تلاش شود. دستیابی به اهداف جدید آموزش هنر در دوره ابتدایی نیازمند معلمان پژوهشگر و آگاه از رویکرد تربیت هنری است. برای حل مشکل طرح شده پیشنهاد می‌گردد: رویکردهای جدید آموزش هنر و اهمیت آن برای معاونت‌های آموزشی و اساتید دانشگاه فرهنگیان به ویژه اساتید رشته هنر توضیح داده شود، اجرای درست سرفصل‌های موجود از سوی اساتید هنر دانشگاه فرهنگیان تا حدود نیاز شغلی دانشجویان را بر طرف می‌سازد. با توجه به تعداد کم واحدهای هنری ارائه شده به دانشجویان ابتدایی، پیشنهاد می‌شود: در کوتاه مدت از طریق دوره‌های ضمن خدمت برای دانشجو معلمان و آموزگاران امکان آموزش بیشتر فراهم آید. این دوره‌ها وقتی مفید خواهند بود که از اساتید کارآمد و آگاه از رویکرد استفاده شود و فراگیران نیز به اهمیت موضوع واقف شوند. در میان مدت با بازنگری در سرفصل‌های آموزشی و حضور هنر در دروس مختلف و در صورت امکان افزایش واحدهای هنری، زمینه اجرایی شدن رویکرد تربیت هنری در دانشگاه فرهنگیان را فراهم آورد. این اتفاق می‌تواند باورهای دانشجویان را نسبت به هنر متحول سازد. در بلند مدت و با توجه به تنوع دروس رشته ابتدایی^۱ در نهایت نمی‌توان تمام مهارت‌های مورد نیاز رویکرد تربیت هنری را برای آنها فراهم آورد به همین علت ایجاد رشته آموزشیار هنر توصیه می‌شود تا آموزشیاران هنر در کنار آموزگاران با تخصص کافی هنر در کلاس‌های درس حاضر شوند. همچنین برای صحت‌یابی موضوع این پژوهش پیشنهاد می‌گردد پس از شروع به کار دانشجویان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان در آموزش و پرورش، عملکرد آنها در تدریس درس هنر با معیار رویکرد تربیت هنری مورد پژوهش قرار گیرد.

۱. تنوع دروس و سرفصلی در رشته ابتدایی نسبت به سایر رشته‌های دانشگاه فرهنگیان بسیار زیاد است. برای درک موضوع سرفصل دروس دوره کارشناسی پیوسته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان (۱۳۹۳). ویرایش چهارم مطالعه شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نیاز دانشجو معلمان رشته ابتدایی دانشگاه فرهنگیان ...

Turkcan,Burcin, Yasar, Sefik.(2011). The Role of Visual Culture Studies on Primary.

